

A limousin telitalálat Magyarországon

Nívós díjakkal lett gazdagabb az idei Alföldi Állattenyésztési és Mezőgazda Napokon Mozsgai József. Az összetett verseny első helyezettje a tenyészbika kategóriában és egyben a limousin fajta győztese felnőtt bikája lett, 13 hónapos kisbikája pedig a második helyen végzett. A Mozsímajor tulajdonosa szerint a kiállítás remek lehetőség arra, hogy visszajelzést kapjon a gazda állatairól, a rendezvény pedig igazolta, hogy a kis gazdaságoknak is van létjogosultsága.

Hogyan értékeli az Alföldi Állattenyésztési és Mezőgazda Napokat?

Az idei volt az első olyan alkalom, amikor nem csak látogatóként, hanem már kiállítóként vehettem részt. Nagyon elégedett vagyok a szervezéssel. Profizmusra vall, hogy az állatok fedett helyen lehettek, a felvezetés pedig gyönyörű füves területen zajlott. Eddigi tapasztalataim szerint ez a kiállítás áll a szervezést tekintve az első helyen.

Mikor érezte először, hogy érmet nyer a bikája?

Csak amikor kimondták a bikám nevét. Egy két és fél éves és egy 13 hónapos kisbikával, illetve egy 14 hónapos üszővel indultam. A nagybika kategória azért volt érdekes, mert három szinte egykorú bika versenyzett. Bár az eredményhirdetés előtt sokan mondták, hogy az én bikám lesz a győztes, mégis óriási öröm és meglepetés volt, hogy az összevont kategóriában az idősebb első helyet nyert, a kicsi pedig a második lett, megelőzve a többi nagy bikát.

Miért döntött úgy, hogy idén részt vesz a versenyen?

Szerettem volna tapasztalatokat gyűjteni. Fiatal tenyésztőnek számítok, hiszen 2011-ben kezdtünk csak limousin törzsállományt kialakítani, és most azt szerettem volna megtudni, hogy a tenyésztői szemem jó irányba visz-e, és megfelelően állítottam-e be a takarmányozást. Tehát a kiállítás számomra egy önellenőrzés volt, nem a díjszerzés motivált. Ilyenkor a többiek munkájához is viszonyítjuk a sajátunkat. Minden évben gyönyörködöm a többiek állataiban is, ez most sem volt másképp. Nem reméltem, hogy ilyen jó eredményeket érünk el, és boldog vagyok, hogy azt a megerősítést kaptam: a tenyésztésben tartanom kell az eddigi irányt.

Ennek fényében tanácsolja a többi tenyésztő kollégának is, hogy vegyen részt a kiállításokon?

Természetesen igen, hisz a tapasztalatgyűjtésre mindenkinek szüksége van. Akkor is boldogan tértem volna haza

A díjat Mozsgai József felesége, Büky Lilla vette át

a kiállításról, ha csak megmutathatom az állataimat, és visszajelzéseket kapok róluk. Külön öröm volt számomra, hogy a francia bírák, mint a kisgyerekek, körbeugrálták a nagy bikámat, és minden oldalról fotózkodtak vele, megtapogatták, a kisbikámat pedig megdicsérték. Akkor is megérte volna elmenni, ha arról kapok visszajelzést, hogy nem jó az az irány, amit követek, mert ekkor lehetőséget kapok a korrigálásra.

Semmilyen negatív jelzést nem kapott, amin most változtat?

Szerencsére nem. A maximumot hoztuk. Minden irányból megkaptuk a dicséretet a bíraktól. Bár a nagybika nem saját tenyésztés, 13 hónaposan vásároltuk, de kiderült: jó volt a szemem a választáshoz. Persze hiába a jól vásárolt bika, fel is kell tudni nevelni! A kisbikánknál külön kiemelték, hogy tökéletesen készítettük fel a kiállításra: jó kondícióban volt, az izomzata megfelelően telt volt, ahogy a far és a hát alakulása is, ugyanakkor vékony, finom csontozatú állatról van szó. Most az a nagy kérdés, hogy hogyan tovább a gazdálkodási vonalon. Több területen van tudásszomjam, amire az eddigieknél nagyobb hangsúlyt kell helyezzek. Például a francia kapcsolatok erősítése, az inszeminálás/természe-

tes pároztatás kombinációja vagy az embrió programmal kapcsolatos kérdések és a gazdálkodás mérete. A harminc anyaállattal kis gazdálkodónak számítok, bár Franciaországban a limousin törzstenyészetek átlag anyalétszáma 26, de ott mások a gazdasági körülmények. Szeretném az anyaállományt 50-60-ra emelni, mert ezzel a lépéssel jobban ki tudnám szolgálni tenyészállatokkal a piacot, de a magas minőséget még tartani tudnám.

Honnan keresi fel a legtöbb vásárló?

Főként Magyarországról. De nem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy az elmúlt időszakban Románia szinte ki-söpörte az országot a tenyészüzők terén, és már Törökország is kezdi vinni őket, sőt, ha megszűnik az embargó, Oroszország is komoly felvásárlóvá válik. Bár egyelőre én a magyar igényt sem tudom kielégíteni. A cél tehát az, hogy rövid időn belül fel tudjak nőni a piachoz, vagyis a minőség mellett mennyiséget is tudjak nyújtani.

A takarmányozást illetően milyen irányvonalat követ?

Kaposváron végeztem állattenyésztő mérnökként. Tehát az elméleti háttér megvan az állattenyésztéshez. Emellett pedig rengeteget olvasok, és igyekszem mindenkivel beszélgetni, nemcsak takarmányozási tanácsadókkal, de a gazdátársakkal is. Ezekből az információkból próbálom leszűrni a saját magam elve szerint a takarmányozás mikéntjét. A húsmarhatartás nem olyan rettentően nehéz feladat, egy tejelő marhához képest sokkal egyszerűbb dolgunk van. Nincsenek ugyanis például olyan gondok, hogy ha véletlen a szilázsnak erjedési problémája van, akkor az azonnal

megmutatkozik a csíraszámban vagy a tejminőségben. A filozófiám, hogy a marhák igényeinek megfelelő, de a lehető legegyszerűbb és legolcsóbb takarmányozást kell kiválasztani. Nyári időszakban a legeltetésre alapozok. Az állatok im április végétől egészen a fagyokig kint vannak a legelőn. Igaz, szerencsések is vagyunk itt az Ormánságban, mert nyáron nem ég ki a fű. Gondot inkább a csapadékos időjárás okozhat. Ha a francia „szentháromságot” nézzük, vagy a limousint, a charolais-t és a blonde d'Aquitaine-t, akkor elmondható, hogy bár a limousin nagytű hús-marhafajtának talán a legigénytelenebb a takarmányozást tekintve. Ráadásul jellegzetessége, ha valami probléma van az etetéssel, ha változtatunk a leromlott takarmányozáson, rendkívül hamar visszaáll a kondíciója. Télen réti szénára alapozzuk a tehén takarmányozását. Mellé konzervgyári mellékterméket, illetve kukorica törtszemetet szoktunk etetni a tehénneinkkel. A bikahízlalásnál is ezeket az alapokat követjük, annyi különbséggel, hogy ilyenkor az abrak takarmány egy speciális 18 százalékos fehérjetartalmú granulátum, ami komplex takarmány a bikák számára. Az üszőnevelésnél odafigyelünk az abrak takarmányra. Ott kevesebb a sziláz, azért, hogy ne savasodjanak az ízületek. Esetünkben is magasabb, 18-20 százalékos fehérjetartalmú abrak takarmány adunk, hogy ivarszerveik megfelelően tudjanak fejlődni.

Mekkora területen neveli az állatokat, és mekkora az állomány?

A legelőterületünk 40 hektár, ami reményeim szerint hamarosan 50 hektárra bővül. A mi legelőinket tekintve itt az Ormánságban az 50 hektár 60-70 anyát és a szaporulatát

bőven el tudja látni, anélkül, hogy intenzív gazdálkodást folytatnánk. Van 26,5 hektár szántónk, ebből 12 hektár lucerna, a fennmaradó 14,5 hektáron jelenleg őszi búza van, de ősszel fűvel vetjük be, és kaszálóként használjuk majd. Tehát az abrakterményeket inkább megvásároljuk, nem állítjuk elő, a szálást viszont mi termesztjük. 30 anyánk, 12 növendék üszőnk és két bikánk van. A két bika közül az egyikhez most válogatunk majd le a 30 anyából néhányat. A közeljövőben állománybővítést tervezek a nagy kereslet miatt, így az idei 16 üszőborjú jó részét megtartom.

Milyen tervei vannak az állománybővítésen felül?

A gépesítést, istállótechnikát kellene rendbe hozni, fagymentes csapokat, önitatókat, és a „zöldsor” gépeit beszerezni, hisz eddig bérben kaszáltattunk, báláztattunk és sortortunk.

Hogyan látja a limousin fajta helyzetét ma Magyarországon a többi fajtához képest?

A limousin telitalálat Magyarországon. Ebben a környezetben, ahol mi élünk, kiválóan tudnak teljesíteni. Ezt igazolja a piac is, hisz nagyon nagy a kereslet rájuk, egyre nagyobb a részarányuk a többi fajtához képest. 7-800 kilóra is hizlalhatók anélkül, hogy faggyúsodjon a húruk. Előnyük még az is, hogy a takarmányozást tekintve viszonylag igénytelen jószágok. Legelőkön való tartásra kiválóan alkalmasak, és még a kiégős legelők esetében is gyorsan helyre lehet hozni őket rátáplálással. A limousin vékony csontú fajta, ezért könnyű ellés várható tőle. A borjaik gyorsan nőnek. A hét fiatal tenyész bikánk átlagban 1544 grammos élet napi tömeggyarapodást ért el, a legjobb 1726 grammot. Ha pedig a vágási tulajdonságukat nézzük: 70 százalék körüli vágási teljesítményt adnak. A hasított félből pedig nagyon jó arányban képezhető színhús a vékony csontozat miatt. Jó tulajdonsága még, hogy fehér a faggyúja, így a húspultban is rendkívül jól mutat a húruk.

Milyennek látja a tenyészállat és a választott borjú piacot?

Ha választott bikaborjúból minőségi terméket állít elő az ember, akkor is folyamatosan változik az árak. Adtunk már el 750 és 1300 forintért is. Ezt sajnos nem tudjuk befolyásolni, az exportpiac határozza meg a felvásárlási árakat. De ami pozitívum: ha minőségi borjakat kínálunk, nem fordulhat elő, hogy a vásárló elálljon az üzlettől, vagyis ha minőséget tudunk előállítani, nincs hitegető vásárló. Ehhez azonban jó genetikájú állatra van szükség, ami a limousinnál adott. Bármilyen fajtára rátesszük a limousin bikát, azonnal hozza a szép húsformákat, tehát kerekedik a far, erősödik a hát, illetve az egységes vörös szín is megjelenik. Ha például egy magyartarka anyaállományra limousin bikát teszünk, legfeljebb a fejen jelennek meg hókás vagy csillagos fehér foltok, ezért egy egységes szép állományt tudunk a vásárlónak kínálni. A tenyészállatpiacot nézve nagyon nagy a kereslet. Több tenyésztárral ellentétben én nem örülök, hogy exportra mennek tenyészállatok. Ugyanis nem biztos, hogy szerencsés, ha Románia felzárkózik hozzánk 5-10 év alatt, és a török felvásárlók eggyel keletebbre mennek vásárolni. Inkább azokat a gazdátársakat kellene szakmailag megerősíteni, akik a törvényi előírások miatt lettek állattartók, hogy földterülethez jussanak. Mi ehhez úgy tudunk hozzájárulni, hogy minden vasárnap élő adásban jelentkezzünk be a „Mozsi major” Facebook és

weboldalán, tapasztalatokat osztunk meg és szakértőket kérdezzük meg egy-egy marhatartással kapcsolatos témában. A mostani verseny igazolta azt, hogy a kis gazdaságoknak is van létjogosultsága, és kiugrási lehetőséget tudhat magának az, aki a legjobb tudása szerint és folyamatosan tanulva vezeti saját gazdaságát. A tanulást sosem szabad abbahagyni, mindig újabb feladatok jönnek. Hogy sikerült nyernünk a versenyen, nem jelenti azt, hogy hátradőlhetek, hiszen azt látom, most jönnek az igazán komoly feladatok.

**Mizsei
Bernadett**

